

UPPSALA
UNIVERSITET

PROGRAM ARBETSGRUPP 25 KUNSKAPS- OCH VETENSKAPSSOCIOLOGI

Uppdaterat 220303

SESSION 1 ONSDAG 16 MARS 13:30 – 15:00

Tid: 13:30-13:50
Tobias Olofsson
Lunds universitet
tobias.olofsson@soc.lu.se

The history and future of the pandemic present: The role of experience and predictions in Sweden's management of COVID-19

Our understanding of the present is informed by the past and the future as ideas about where we are right now are shaped by our memories of where we have been and our expectations about where we are going. This paper explores how the understanding of the COVID-19 pandemic was influenced both by experiences from past pandemics and predictions about the present. The paper focuses on the Swedish Public Health Agency and the work undertaken by the agency to make sense of and communicate evolving knowledge about the SARS-CoV-2 virus and COVID-19 during the first two waves of the epidemic in Sweden. To accomplish this, the paper analyzes a corpus that gathers archival data, in-depth interviews, and transcripts from Public Health Agency press briefings and parliamentary hearings.

Tid: 13:55-14:15
Mikaela Sundberg, Hedvig Gröndal & Corinna Kruse
Stockholms universitet
mikaela.sundberg@sociology.su.se

Standards and uncertainties in reporting causes of death

Cause of death statistics is of enormous practical importance for public health. It provides vital information about health characteristics, informs decision-making about future public health investments and it is used for evaluating and comparing the success of different health systems. The basis for this type of statistics are the reports sent to national cause of death registers, but differences in reporting practices are well-known in the public health community and many standardizing attempts have occurred. For example, each

UPPSALA
UNIVERSITET

decennial update of the international classification of diseases (ICD), the classification system that determines what is adequate to report as an “underlying cause of death”, requires struggle to make countries adapt to new standards, pushing physicians to pay attention to new causes and for registers to include new codes.

This presentation zooms in on reporting practices at the local level and how they differ among the different professional groups in the Swedish context. How important is it to find out what people “really” died of? Inspired by STS-discussions on standards and medical practices, we focus on issues of certainty and uncertainty to discuss how reporting death is embedded in a bureaucratic machinery of standards, different communities of practice and sociocultural contexts, with considerable implications for the generation of statistics of causes of death. A few preliminary interviews with different practitioners involved in reporting death constitute the empirical basis for this discussion. The interviews demonstrate how investigations into what someone died of differ greatly depending on several factors including if, for example, death was expected or unexpected, taking place at hospitals or elsewhere, if they seem to be caused by an accident or a crime. Standards for reporting must also be taken into consideration. For example, only one underlying cause of death is reported to the register and certain forms of diseases trump others, regardless the circumstances. If a person hospitalized at a palliative care facility die while having cancer, the “underlying cause of death” is cancer, but if the person is also infected by a contagious disease, such as covid-19, this would replace cancer as the underlying cause of death. If elderly die at hospice for seemingly no specific reason, but simply because they are old and organs cease to function, a specific reason still must be noted on the report. Natural death does not exist as a cause. Hospice staff may therefore locally agree upon “slaskkategorier”, like “senility”, for reporting specific causes of death. In these cases, no further investigation takes place. This contrasts considerably with the long and detailed investigation of pathologists, who may spend months trying to find out what “really” caused death, using reports of circumstances, autopsies, microscopic investigations and toxicological analysis. At the same time, whether an autopsy will occur, regardless of uncertain circumstances of death, also depends on other factors such as culture, making certain causes of death more stigmatized than others. Taken together, analysis of this small sample of interviews indicates that cause of death statistics are composites from not always comparable practices.

UPPSALA
UNIVERSITET

Tid: 14:20-14:40
Sverre Wide & Peter Wide
Örebro universitet
sverre.wide@oru.se

Bevis eller diagnos? Om kunskapsstrukturer och mötet mellan juridik och medicin i fall av misstänkt barnmisshandel

Detta projekt undersöker mötet mellan medicinsk och juridisk kunskap i fall där misstanke finns om att små barn blivit utsatta för misshandel (Shaken Baby Syndrome, SBS/Abusive Head Trauma, AHT). Detta möte har varit upphov till en omfattande vetenskaplig och medial diskussion där också svenska SBU spelat en framträdande roll (se t.ex Choudhary et al 2018; Lynøe & Eriksson 2019; Choudhary et al 2019). I fokus för detta projekt står inte frågan om diagnoserna själva, utan de svårigheter som uppstår när medicinsk kunskap som har tillfrisknandet i centrum blir en del av en förundersökning eller rättsutredning som har delvis andra kunskapsmässiga förutsättningar och utgångspunkter (jfr Moreno 2003). Projektet syftar till att belysa dessa svårigheter och bidra till en ökad förståelse mellan olika yrkesgrupper genom att jämföra och analysera likheter och skillnader i juridikens och medicinens respektive kunskapsstrukturer. Teorier för projektet hämtas från både kunskaps sociologin och vetenskapsteorin (t.ex. Henrich, Fleck, Kuhn, Mannheim). Projektet, som är i sin uppstartsfas, involverar för närvarande läkare och sociologer, och bedöms vid sidan av sin direkt vetenskapliga betydelse kunna vara relevant för att förbättra en för de yrkesgrupper som är inblandade i utredningar av misstänkt barnmisshandel svår arbetssituation.

Tid: 14:40-15:00
My Hyltegren
Göteborgs universitet
my.hyltegren@socav.gu.se

Medicinsk åldersbedömning i media: Om när tillämpad vetenskap granskas och omformas genom medial debatt

Under 2015 till 2019 pågick en livlig debatt i Sverige om medicinsk åldersbedömning av asylsökande. Debatten fokuserade på hur det ska avgöras om någon är ett barn eller ej och (o)säkerheterna kring den medicinska teknologin för åldersbedömning som implementerades i Sverige under våren 2017. I centrum för den här presentationen står en empirisk analys inom ett avhandlingsprojekt om åldersbedömningar i det svenska asylsystemet under perioden 2015 till 2019. I projektet studeras etableringen av problem som den nya teknologin ämnar lösa

UPPSALA
UNIVERSITET

samt hur problem förflyttas, omformas och stängs ner via dokument för politisk styrning, juridiskt beslutsfattande och medial granskning. I projektet används bland annat begreppen litterära inskrivningar, gränsdragningsarbete och modifieringsarbete för att förstå relationer mellan media, politik, experter och forskning samt konstruktionen av sociala problem och dess möjliga lösningar.

Delstudien som presenteras här handlar om den mediala granskningen som omgärdade implementeringen av den nya medicinska teknologin för åldersbedömning. Den empiriska analysen guidas av frågan om hur teknologin ifrågasattes, försvarades och förändrades genom mediala debatter mellan 2015 och 2019. I kontroversens upptakt kritiserades tidigare metoder för åldersbedömning av centrala aktörer, såsom barnläkare och jurister i asylärenden, för att vara svårtolkade och förenade med för mycket osäkerhet. Den svenska regeringen gav en expertmyndighet, Rättsmedicinalverket, i uppdrag att skyndsamt designa en ny metod byggd på ledorden ”aktuell forskning och beprövad erfarenhet” där målet var att göra rättssäkra och effektiva bedömningar. Efter att teknologin hade implementerats följde emellertid en kritisk debatt som framför allt handlade om den valda metodens tillförlitlighet, eller eventuella brist på sådan och granskningen av metoden ledde till att tidigare myndighetsrapporter makulerades och teknologins konstruktion ändrades.

I den aktuella presentationen kommer jag att belysa och undersöka de olika logikerna i den mediala granskningen respektive den politiska styrningen, där medialogiken att avslöja maktens problem ställs mot vetenskapliga ideal om neutralitet.

SESSION 2 TORSDAG 17 MARS 9:00 – 10:30

Tid: 9:00-9:20

Joakim Landahl

Stockholms universitet

joakim.landahl@edu.su.se

“The punched cards were sent yesterday, we hope they arrive undamaged.” Computers, transnationalism and large-scale assessments in education during the 1970s

It is a well-known fact that international comparisons of educational systems can result in crisis rhetoric. Classical examples like the Sputnik crisis of 1957 or A Nation at Risk from 1983 demonstrate that international comparisons often have created self-doubt over educational performance in different countries. More recently, national educational systems across the world have suffered from a

UPPSALA
UNIVERSITET

series of crises related to large-scale assessments. The introduction of the Pisa test by OECD in 2000, have resulted in discussions about the dire condition of schools in a number of countries, including Japan, Norway, New Zealand, Sweden, Denmark, and Germany. Less is known about how international large-scale assessments emerged in the first place, and how their work was organized. This presentation is concerned with the early history of international assessments, the ones that were pioneered in the 1960s and 1970s by International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). I am mainly interested in the organization as a case of transnational collaboration, and will analyze it by looking at the specific ways in which data was shipped across the world, eventually ending up in computers in the USA and Sweden. The specific case I am studying is the work with the so-called Six Subject Survey, in which approximately 258,000 students and 50,000 teachers from 9,700 schools in 21 different countries participated. While the vastness and complexity of the project required the use of computers, it is clear that computers were in themselves yet another source of complexity. Drawing on correspondence between staff at IEA, including programmers, computer experts and project leaders, I will discuss how an international organization tried to communicate over issue of data, and how the existence of computers – and related technology such as answer cards, punched cards, optical scanning devices – created problems that had to be solved by using an old technology: letter writing.

Tid: 9:25-9:45
Katarina Winter
Stockholms universitet
katarina.winter@criminology.su.se

Mer (o)trygghet åt folket? Prioriteringar och kunskap i digital brottsprevention

Sedan nittioalet pågår en debatt om den svenska välfärdsstatens nedmontering. Samtidigt har en ökad tilltro till investeringar i digitalisering och framtida tekniska lösningar skett inom en rad områden såsom polis, hälso- och sjukvård, skola och socialtjänst. Parallellt med detta har begreppet “trygghet” både expanderat och skiftat fokus, från att främst ha handlat om traditionella välfärdsfrågor till att numera gälla brott och utsatthet. (O)trygghet är ett återkommande tema som ska avhjälpas med digitala trygghetsvandringar, trygghetsappar och liknande. Bland dessa digitala initiativ och satsningar återfinns också så kallade geografiska

UPPSALA
UNIVERSITET

informationssystem (GIS) och/eller digitala trygghets- respektive brottsprediktionskartor som kan köpas och användas av myndigheter, kommuner och andra instanser som ett steg i arbetet med att skapa trygga samhällen. I det här projektet förstås dessa kartor som brottsförebyggande teknologier som befinner sig i skärningspunkter mellan marknad, expertis och politik.

Vid sidan av ambitionen att öka den av medborgare upplevda tryggheten sägs kartorna också lösa flera andra problem: att minska antalet brott samt kostnader förknippade med dessa, att stärka medborgardialog- och deltagande, samt att förbättra förutsättningarna för ökad kunskap och samverkan mellan myndigheter och andra relevanta aktörer. Samtidigt innehåller dessa initiativ en hel del spänningar, exempelvis mellan olika prioriteringar (ekonomiska, politiska), mellan vilken typ av brott och trygghet som kan respektive inte kan hanteras, samt spänningar som samarbeten med nya typer av aktörer, arenor och (kunskaps)objekt (experter, privata aktörer, digitala verktyg, medborgare) medför. Sist men inte minst hamnar just medborgare i en position där de – beroende på vilka de är – tillskrivs, uppmanas till eller krävs på direkt och indirekt deltagande i innehåll, utveckling och praktik av dessa.

Empiriskt fokuserar projektet på observationer av kartorna i sig samt intervjuer och observationer av de aktörer som producerar och/eller säljer (privata och vetenskapliga aktörer) respektive köper och/eller använder (kommuner och stadsdelar) dessa. Tre frågor är centrala:

1. Vilka prioriteringar och anpassningar görs i det samarbete med nya aktörer, arenor och objekt som digitala kartor medför?
2. Hur artikuleras vilken kunskap om brott och trygghet i de praktiker som kartorna ingår i?
3. Hur spelar materialitet (t.ex. digitala förutsättningar) roll i dessa processer?

Tid: 9:50-10:10

Francis Lee, Karl Palmås, Catharina Landström
Chalmers tekniska högskola
francis@francislee.org

Travelling Algorithms | Traveling Ontologies

Classification and valuation in today's society is increasingly done by computer systems and algorithms (Fourcade and Healy 2017). For example, algorithms are used to automatically identify people in surveillance (Neyland 2018), to calculate the risk of disease transmission (Lee 2017), and to assess the risk of recidivism (Kirkpatrick 2016). But algorithms do not create passive depictions of

UPPSALA
UNIVERSITET

phenomena, they also change how things are classified, valued and handled in practice. For instance how new understandings of the progress of a disease are created when algorithms are used to analyze an infection: The veracity of AIDS patients' stories can be questioned when their accounts are compared to an algorithmically calculated "normal" disease progression (Lee et al. 2019). Algorithms thus not only depict phenomena in society, but also change how they are understood and handled. Algorithms are performative (Introna 2011). An important aspect of this development is that algorithms are often treated as if they were domain independent—as if they could be translated without friction between different areas of society (Ribes et al. 2019). For example, a US computer system for predictive policing, Predpol, uses an algorithm developed to predict aftershocks to predict future crimes. An algorithm from geology is consequently translated into software that organizes law enforcement (Benbouzid 2019). In sum, algorithms are often translated between different domains and spread different ways of classifying, valuing, and organizing the world. The paper discusses how we can theorize how algorithms travel (cf. Lee and Björklund Larsen 2019). The point of departure is that algorithms fold different things together (Lee et al. 2019): algorithms, ground truth data sets, models, methods, and objects. And that these foldings travel between domains. This approach allows a description of how algorithmic relations reconfigure social and natural phenomena and the social, ethical normative and political consequences of these reconfigurations. Do the algorithms betray and reshape the original ontologies in their new contexts (Law 1997)? Do they then become performative of a particular ontology: That is, as they travel if and how do they reshape the phenomena they are designed to handle (MacKenzie 2003; Introna 2011).

The point of departure is to use these two types of algorithms—Agent Based Models (ABM) and Behavioral Algorithms (BA)—as a springboard to theorize the performativity of algorithms in society. The two families of algorithms can be understood as being the inverse of each other: ABM constructs models in a bottom-up fashion, in which the characteristics of particular computational agents are programmed into each algorithm. In contrast, BA are agnostic about the characteristics of an agent, construing action merely as stimuli/response without developing theories about the characteristics of the agent. The two families can consequently be understood to represent two diverging ontological conceptions of complexity: ABM is based on the idea of emergence, and thus a romantic view of complexity, whereas behaviourist algorithms are more aligned with a baroque view of complexity (Kwa 2002).

UPPSALA
UNIVERSITET

Tid: 10:10-10:30

Staffan Edling

Lunds universitet

staffan.edling@soc.lu.se

Kunskap, intressen och demokrati i fackliga utredningar

Hur producerar politiska organisationer versioner av det samhälle de agerar i? På vilka sätt interagerar samhällsvetenskaplig teori, kvantitativa data, och utredningars kunskapsobjekt med organisationers politiska intressen? I mitt projekt följer jag etnografiskt och genom intervjuer hur LO:s utredare och ekonomer skapar och förmedlar kunskap om det svenska samhället. En utgångspunkt är att den cirkulering och produktion av kunskap som politiska organisationer ägnar sig åt är viktig dels för att den har en stor förmåga att få spridning och därmed ha stor effekt på människors förståelse för samhället, och dels för att den påverkar politiska beslutsfattare genom att bidra till konstruktionen av de verkligheter som de agerar i. Medan det finns en bred litteratur om tankesmedjor och andra epistemiska policyaktörer i både internationell och svensk kontext finns det, så vitt jag kan bedöma, en allmän tendens att i studier av sådana organisationer tappa bort det specifikt epistemiska och fokusera på aktörernas vägar till politiskt inflytande utan att meningsfullt förstå dem som producenter eller tillhandahållare av kunskap. En viktig målsättning i mitt projekt är att utforska politiskt utredningsarbete utan att varken aprioriskt definiera dess resultat som otrovärdig eller illegitim kunskap, eller tappa sikte på dess uttalade delsyfte att påverka politik. I ett historiskt perspektiv kan betydelsen av LO:s utredningar i svensk politik knappast överdrivas. LO-ekonomerna Gösta Rehn och Rudolf Meidner lade till stor del grunden för regeringens ekonomiska politik under efterkrigstiden, och Meidners löntagarfonder kom att stundvis dominera den inrikespolitiska debatten på 1970- och 80-talen. Idag är LO:s utredningsenheter snarare att betrakta som en kunskapsproducent i en flora av svenska kunskapsproducerande politiska organisationer, om än en framträdande sådan. LO-kansliet har ca 20 personer anställda som utredare och som LO-ekonomer, och dessa producerar en stadig ström av rapporter, grafer och remissyttranden, samt agerar som experter i olika sammanhang inom och utanför arbetarrörelsen. Mitt projekt bygger på intervjuer med utredare och andra anställda inom LO, med externa rapportförfattare och valda representanter i organisationen; på deltagande observation under en turné som ledningspersoner och utredare gjorde i samband med ett större rapportsläpp samt på LO-kongressen 2020/2021; och på observation av webbsända seminarier och pressträffar.

UPPSALA
UNIVERSITET

Något som särskiljer fackliga organisationer från tankesmedjor och många andra epistemiska policyaktörer är att de är medlemsorganisationer med semidemokratisk struktur, vilket gör att frågor om förhållandet mellan kollektiva intressen och kunskapsproduktion synliggörs. Demokratiska val och omröstningar inom LO fungerar som ett sätt att producera, och legitimera produktionen av, medlemmarnas kollektiva intressen. Organisationens utredningar förhåller sig till dessa intressen på olika sätt; dels försöker utredarna att producera kunskap i frågor av relevans för LO-medlemmarnas intressen, och dels ligger den kunskap som utredarna producerar till grund för de policyförslag som utgör det tydligaste uttrycket för medlemmarnas politiska vilja. På Sociologidagarna 2022 kommer jag att presentera min (något provisoriska) förståelse för förhållandet mellan produktionen av kollektiva intressen och av kunskap i LO:s utredningar.

SESSION 3 TORSDAG 17 MARS 11:00 – 12:30

Tid: 11:00-11:20

Lena Gunnarsson & Maria Wemrell

Örebro universitet

lena.gunnarsson@oru.se

Alternative facts or women's empowerment? Swedish women's claims about the health risks of copper IUD use

The internet has radically transformed the way that people seek and share information and, as a consequence, their relationship to established epistemic authorities. It has been stated that 'the contestation of expertise is perhaps nowhere more pronounced' than in the field of health (Vuolanto et al., 2020: 508). Health-related information on the internet stems from a variety of actors and sometimes contradicts information provided by medical authorities. There is, hence, a widespread concern about misinformation about health and its potential consequences for individual and public health. In this contribution we intervene in scholarly discussions on knowledge claims about health in an era of 'epistemic democracy' (Lynch, 2017) enabled by digitalization. We do this through the case of a group of women who claim, contrary to established medical authorities, that using a copper IUD may lead to side effects caused by a systemic excess of copper. The women are organized through a Swedish language Facebook group currently gathering 9.300 members. Drawing on seven online group interviews with a total of 23 women recruited from the Facebook group and 23 written essays

UPPSALA
UNIVERSITET

collected from members of the same group, we analyse the women's 'alternative' knowledge claims in relation to three tensions that we identify in the discursive and institutional contexts in which these women's epistemic negotiations are embedded.

The first tension concerns the way that this alternative discourse may be related, on the one hand, to current trends of 'alternative facts' and conspiracy theories spreading through digital platforms, but, on the other hand, to the internet's facilitation of subordinated groups' information sharing and empowerment in the face of conventional epistemic authorities. Women's organizing around health has indeed been pivotal given a long history of women's health concerns and embodied experiences being marginalized or deprioritized in modern medicine. The second tension relates to these women's ambiguous position in a neoliberal society which fosters an ideal of patients taking individual responsibility for their health, while having trouble coping with the 'undisciplined patients' (Keshet & Popper-Giveon, 2018) which such independence may foster. A third and final tension is identified between, on the one hand, the individualized responsibility nurtured among women embracing the alternative knowledge claims about the copper IUD and, on the other, the collective mode in which such individual responsibility is enabled and played out.

Tid: 11:25-11:45

Johan Söderberg, Evelina Johansson Wilén
Göteborgs universitet
johan.soderberg@sts.gu.se

Kritik som kvalitet: Den forskningspolitiska debatten om köns- och genusperspektiv som kvalitetsindikatorer

Forskningspolitik för att motverka könsdiskriminering inom akademien, som tidigare fokuserade på att förbättra anställningsvillkor och karriärvägar för kvinnor, har på senare tid utvidgats med riktlinjer för att integrera köns- och genusperspektiv i forskningens innehåll. Utvidgningen legitimeras med argumentet att perspektiven inte uteslutande rör etiska och politiska värderingar, utan tjänar till att höja forskningens kvalitet. Policyn vittnar om en institutionalisering av den feministiska kritiken mot peer review-bedömningar som systematiskt skev. Men policyn är kontroversiell inom akademien. En del argumenterar att den vetenskapliga objektiviteten stärks med de nya riktlinjerna, medan andra menar att forskningen politiseras och vetenskapens värdeneutralitet sätts i fara. De nya kvalitetskriterierna ställer som i blyxtbelysning dessa skillnader i synsätt på hur etiska värden kan/bör införlivas i den vetenskapliga praktiken och

UPPSALA
UNIVERSITET

styrningen. Fallet ger oss en ny ingång till att reflektera över gränsdragningsproblematiken mellan ideologi och vetenskap. Omvänt är fallet användbart för att undersöka vad som sker med den kritiska ansatsen hos feministisk vetenskapsteori när denna teori införlivas i forskningspolitiska direktiv.

Tid: 11:50-12:10

Malin Ah-King

Stockholms universitet

malin.ah-king@gender.su.se

Den ontologiska kontroversen om könsskillnader – en vetenskapsstudie om evolutionsbiologi 1979-2021

I offentliga debatter används ofta biologi för att slå fast fundamentala könsskillnader. Samtidigt är evolutionsbiologer oense om könsskillnader och deras orsaker. Projektet syftar till att undersöka hur och varför denna kontrovers har uppstått. De senaste decennierna har den biologiska forskningen visat på en omfattande variation i kön och "könsroller" bland djur. I kölvattnet av dessa upptäckter har synen på honor och hanar förändrats. Men tolkningarna av denna variabilitet skiljer sig åt, vissa biologer anser att könen är fundamentalt olika och betonar storleksskillnader mellan ägg och spermier som grund för könsskillnader i beteende, andra biologer framhåller variation i beteende på grund av miljö och sociala faktorer, alltså dynamiken i könsskillnaderna. Hur och varför varierar forskarnas förståelse av könsskillnader? Analysen visar att det finns pluralistiska paradigmer inom sexuell selektionsforskningen, med olika ontologiska förståelser av könsskillnader. Den visar också på olika sätt som okunskap produceras, genom att kritik mot det dominerande paradigmet ignoreras och alternativa modeller förbises. Feministiska forskare påverkat naturvetenskaplig forskning om kön genom att vara drivande i kritiken av storleksskillnader i könsceller som förklaring till könsskillnader i beteenden och av stereotypa föreställningar av honor som svårflirtade och passiva. Feministisk kritik är en ständigt närvarande del av kontroversen. Feministiska vetenskapsstudier har också varit en viktig samtalspartner/katalysator i debatterna om biologi och "könsroller". Jag använder en kombination av narrativanalys och kontroversstudier för att analysera intervjuer, vetenskapliga publikationer och debatter. Jag undersöker explicita och underförstådda antaganden om könsskillnader och granskar kontroversen i ett vidare socialt och vetenskapligt sammanhang. Denna feministiska vetenskapsstudie belyser samspelet mellan samhället och den vetenskapliga processen i evolutionsbiologisk forskning om kön.

UPPSALA
UNIVERSITET

Tid: 12:10-12:30

Jakob Lundgren

Göteborgs universitet

jakob.lundgren@gu.se

Synen på praktikers och akademikers kompetens i peer-review

I samband med att de stora och komplexa utmaningar som samhället står inför får en allt viktigare roll inom debatten om vetenskapens roll i samhället blir forskningssamarbete över gränser allt oftare framlyft som en nödvändig strategi för att ta sig an dessa. Förutom samarbete över traditionella disciplinränser höjs även röster för samverkansforskning, där aktörer utanför akademien också inkluderas i kunskapsproduktionen. I samma veva efterfrågas även att samhällsrelevans allt mer ska bli inkluderat i utvärdering av forskning, både som utredningar ex post, men också då projektansökningar ska granskas. De båda trenderna möts i de—ännu relativt få—instanser där utom-akademiska praktiker inkluderas i peer-review av projektansökningar, ofta med granskning av samhällsrelevans i särskild åtanke.

I denna studie undersöker jag en peer-review-process vid Formas där praktiker inkluderats i granskningen för att undersöka vilka normer som styr interaktionerna mellan praktiker och akademiker. Jag intervjuade 11 granskare i två riktade utlysningar vid Formas.

Intervjuer antydde att det i dessa paneler fanns en norm enligt vilken praktiker och akademiker behandlades som kompetenta att granska ansökningar på samma sätt. Båda sågs som "experter" om de kunde visa att de hade erfarenhet av en ansats att åstadkomma något visst mål. Dessutom har Formas handläggare och panelernas ordförande aktivt försökt styra granskarens beteende.

Inkluderandet av praktiker i reviewprocessen aktualiserar frågor om hur vi förstår innebörden av att vara "kompetent" att bidra till vetenskapen. Många teoretiker som förespråkat inkludering av utomstående perspektiv i vetenskapen har framhållit hur den kunskap som praktiker besitter på olika sätt skiljer sig från vetenskaplig kunskap. Praktikers kunskap framhålls som lokal, osäkerhetstolerant, förkroppsligad, till skillnad från vetenskapens (förment) universella, precisa och opersonliga kunskap. I och med att kunskap kan skilja sig åt kan inte vetenskapare per automatik ges epistemiskt privilegium som besittande den "sanna" typen av kunskap.

Enligt fältet Studies of Expertise and Experience (SEE, grundat av Collins och Evans) har denna demokratisering av kunskap lett till att tillträde till kunskapsbaserade beslutsprocesser ses som en fråga om rättighet, inte kompetens. Detta, menar de, underminerar förmågan att fatta välgrundade beslut. Vi behöver därför ha en syn på expertis som

UPPSALA
UNIVERSITET

en verklig kategori som är densamma för både ”praktiker” och ”forskare”, enligt SEE. Denna ansats har fått både medhåll och kritik. Två av de mest centrala kritikerna är Jasanoff och Wynne, vars studier varit en viktig inspiration för SEE. Enligt Wynne missar denna ansats poängen att själva formuleringen och uppmärksammandet av fenomen som ”problem” för experter att lösa är oreducerbart politisk, och att i denna del av beslutsprocessen är kunskapsanspråk och rättigheter därmed sammankopplade. Jasanoff påpekar dessutom att expertis såsom fenomen uppstår till följd av att problem ställs upp inom ett visst socialt och institutionellt ramverk. Expertis är således resultatet av en social process, inte oberoende variabler, enligt Jasanoff. Jag menar att en syn på expertis som liknar SEE har varit ett omedvetet regulativt ideal i reviewpanelerna. Detta ideal passar med andra ideal om ”deltagande”, ”meningsfull”, och ”substansiell” inkludering av praktiker. Dock leder idealet till en snäv definition av ”kompetent praktiker”.

SESSION 4 TORSDAG 17 MARS 15:00 – 16:30

Tid: 15:00-15:25
Carl-Göran Heidegren
Lunds universitet
carl-goran.heidegren@soc.lu.se

Constellation research and the sociology of knowledge/philosophy

Constellation research is a research program developed by the German philosopher Dieter Henrich, and mainly tried on the rapid development of German philosophy in the late 18th century (post-Kantian idealism). Beside different kinds of constellations (antagonistic, analytical and synthetical, constellations of ideas, problems and persons) a key notion is that of a space of thought. I will compare this research program with developments in the sociology of knowledge/philosophy, with the ambition to discern fruitful points of contact.

UPPSALA
UNIVERSITET

Tid: 15:30-15:55

Pär Engholm

Stockholms universitet

par.engholm@socarb.su.se

The Peculiar History of Bourdieusian Reason

In this paper I critically examine Bourdieu's intrusion into the broad field of science studies, in particular in Science of Science and Reflexivity. The proposed solution to the conundrum outlined at the outset of the book, i.e., the possibility of the production of 'trans-historical truths' within a practice that is historically and culturally situated, is critically deconstructed. Although Bourdieu's criticism of some of the excesses of the strong programme in science studies, as well as his reservations of some of Kuhn's formulations are relevant and illuminating, his own position is still entangled in some of the conundrums of the criticised positions. In particular, his search for a transcendental foundation is still burdened by the same kind of difficulties as the structural functionalist position of 'the Mertonians'. It is my contention that Bourdieu fails to grasp and appreciate both the intent and value of the pioneering work of the classics within the field, such as Merton, Kuhn and Popper. He also fails to recognise the whole strand of realist philosophers of science, that could have furnished his field theoretical approach, which is exclusively concerned with the subject of science, with a metatheoretical conception of the possible and necessary form of the object of science. Bourdieu thus formulates a peculiarly purely external account of the scientific process, reducing the process and the progress and accomplishment of science to the structure of the scientific community, not in the same way as the Mertonians, but with the same result: the scientific community is attributed with a kind of quasi-intentionality. He thus ends up in a position very close to the structural functionalist 'enchanted vision', which he initially criticises. In order to formulate a realist and realistic picture of the practice of the scientific community, Bourdieu's formulation of a 'historical transcendental', in the form of the disciplinary habitus, needs to be complemented by an attentiveness also of the structure of the object of the scientific communities. Only in this way the whole meaning of the *illusio*, the real stakes in the scientific games, that Bourdieu correctly acknowledges as an essential factor in the scientific fields, could be comprehensively grasped.

UPPSALA
UNIVERSITET

Tid: 16:00-16:25
Josef Ginnervik
Uppsala universitet
josef.ginnervik@soc.uu.se

Drawing the tree of sociology in Sweden with computational text analysis

What is sociology and how has it evolved over time? Reading through the discipline's depictions of itself, such questions have brought about a tradition destined to find the "tree of sociology", namely the sociology of sociology. Not seldom, this problem is dealt with by drawing a coherent plant with properly trimmed branches and roots deeply immersed in the purest of soils. Thus, the answers proposed in this literature seem to be constructing a seemingly flawless tree corresponding to one's ideal of "what sociology should be" rather than describing the awkwardly flawed tree standing in one's backyard. In this presentation, I will try to map out such an unpolished "weed of sociology", namely the one that has been growing in Sweden for the last 40 years. The data is constituted by corpora covering all sociology dissertations defended at one of the Swedish universities between 1980 and 2019. These documents are dissected with the help of computational text analysis methods and interpreted in light of the most common sociology of sociology theories. While these accounts are predominantly written by Anglo-American scholars, their formulations indicate a pretension for "universal sociology", making this study an investigation of how a "peripheral sociology" manifests itself through the lens of the "sociological core".

SESSION 5 FREDAG 18 MARS 9:00 – 10:30

Tid: 9:00-9:25
Sebastian Abrahamsson
Uppsala universitet
sebastian.abrahamsson@soc.uu.se

Wasting a crisis? Or: the unintentional normalization of waste

Across Europe member states are currently working toward achieving more efficient, "green" and sustainable waste management systems. This work is perhaps most evident in the call to replace so-called linear economies with so-called circular economies. Whereas the former are associated with the ideals that characterize the "throwaway society" (Evans, 2012) and provokes the generation of unsustainable wastes of all kinds, the latter evoke the promise of "green growth", the

UPPSALA
UNIVERSITET

creation of waste markets and never-ending loops of material and energy. The aim of circular economies is to glean, transform and extract energy from wastes and generate (economic, ecological and social) value. Hence, proponents of the circular economy propose that the “crisis of waste” (O’Brien, 2008) is not as much a crisis as it is an opportunity to rethink waste and its values.

In this paper, I will articulate tensions involved in the circular economy by highlighting some problematics with Swedish food waste management. Food waste and excess food are currently used to create biogas and bio fertilizer. The waste is sorted, collected, transported and transformed at biogas facilities across the country. Managing food waste in such a way also generates income for private and municipal organizations, while at the same time creating a job market, infrastructure, etc. Drawing on interviews with informants working at waste management organizations in three Swedish cities, I propose that the current efforts to increase food waste recycling risks creating further crises next to the “crises of waste”. In the literature on infrastructure, the ensuing potential problem is referred to as a “lock-in”, meaning that once a crisis is solved through largescale and costly infrastructure, there is no turning back. The infrastructure that was meant to help solve the crisis ends up encapsulating and reinforcing the problem that caused the crisis. Thus, by creating a circular economy, in practice waste – and the continued production of waste and the products generated by it – gets normalized.

Tid: 9:30-9:55

Seweryn Rudnicki & Katarzyna Wojnicka

AGH University of Science and Technology, Göteborgs universitet
sewrud@agh.edu.pl

Leaping the abyss: Translating social research results into policy recommendations

The aim of this presentation is to explore the complexities and tensions in the process of making policy recommendations based on the social scientific knowledge.

The practical usefulness of the social scientific knowledge has been an aspiration of sociology as a discipline since its beginnings. Now, given the evident social aspects of many civilizational problems (climate, inequalities, health, migration etc.) and the growing pressure from governments and societies, there is an urgent need to produce knowledge that could inspire or even guide interventions and policies. The decades of social studies on science enhanced our understanding

UPPSALA
UNIVERSITET

of the knowledge-making processes in the natural, medical, or technical sciences, yet the way in which social scientific knowledge is produced and utilized remains under-developed. Particularly, relatively little is known about how descriptive or explanatory findings in social sciences become translated into recommendations, guidelines, and inspirations for political and social action.

This presentation is based on our study of the process of making policy recommendations in a large, European Commission funded project about the role of men in gender equality (Scambor et al. 2013). The project involved dozens of social scientists as well as experts and practitioners from the countries all over Europe who were to summarize the existing knowledge (mostly from the men and masculinity studies) and propose recommendations for the European equality policies. To accomplish our research goals, we utilized the case study research approach (Yin 2018) including in-depth interviews with the scientists and practitioners involved in the project as well as desk analysis of reports and other materials produced in the project. Our analytical approach is focused first on the characteristics of the project 'output' i.e., how specific, definitive, justified, and interconnected were the recommendations. We also tried to reconstruct the process of producing them - the ways of work, modes of consensus, analytical procedures (like heuristics), and ways of assessing the reliability that were used. Our third area was the assumed models of usage as well as the imaginaries of the planned intervention, including acknowledging the non-linearity of change, and possible side- and rebound effects. Finally, we explored the tensions within the role among scientists involved in the project and the challenges related to maintaining professional identity triggered by stepping outside 'pure science'. The presentation will cover our most important findings in these areas.

Tid: 10:00-10:25

Anders Hylmö

Lunds universitet

Anders.hylmo@fek.lu.se

Governing Research in Centres of Excellence: Heterogenous Actors, Elements and Pathways of Influence

As research and innovation governance increasingly turns towards complex collaborative arrangements to stimulate innovation, societal impact or to meet grand challenges through mission-oriented research (Kuhlmann and Rip, 2018), the question of how research governance arrangements by national policy, funding agencies, higher education institutions and external actors influence the content and conduct of

UPPSALA
UNIVERSITET

research has recently emerged as a pressing but yet underexplored research topic in the intersection of STS and science policy studies (Gläser and Laudel, 2016).

During the last decades, centers of excellence (CoE) funding has emerged as an influential policy innovation, with an agenda precisely to change how research is done by breaking up established organizational barriers and reorienting academic research in novel, inter- or transdisciplinary constellations, often with predefined goals such as contribution to strategic objectives or economic growth through strengthening innovation capacities (OECD 2014; Aksnes et al. 2012). CoE:s thus present an organizational site where such novel and emerging forms of complex research governance have been tried for some time.

This paper analyzes how the research programs are influenced by different actors and modes of influence in collaborative CoE:s. builds empirically on a rich material from research centers in two Swedish innovation-oriented CoE-programs run by Vinnova and VR, funding a total of 23 centers for a 10 year period starting in the mid 2000's. Archival documents including initial applications, successive operational plans, centra reports, and three international mid-term evaluation reports were collected for all centers. Three centers representing widely different research fields (engineering/microwave electronics, natural science/forest biotechnology and social science/organizational development) were selected for in depth case studies, where semi-structured interviews were done with center managers, researchers and industry representatives. Ten interviews were also done with high level managers at the two funding agencies responsible for program formulation and implementation, for a total of 45 interviews.

Analytically, I take Gläser's (2019) suggestion for a typology of steering mechanisms as point of departure, but take a broader approach and argue that we need to take several lessons from STS seriously. These include a naturalistic approach that rejects presumptions about distinct logics and boundaries of science; a rejection of assumptions of interests as stable and pre-given; and rejection of institutional determinism.

I argue that the influencing of research in these centers is a complex process involving networks of heterogenous actors, elements and pathways of influence. Actors include funding agency policy makers, center managers, university management and external partners. Some of the elements involved are resources (money, data, facilities, research capacity), imaginaries of the role of research in society, the different research ensembles (requirements of research in terms of methods, data, instruments and social organization of research), and

UPPSALA
UNIVERSITET

the institutional format of the CoE. The three cases show both similarities and differences in the ways research is influenced, that show that influencing research does not fully adhere to common assumptions.